

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2008-2010

TALOUSARVIO 2008

B55*2008
PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2008-2010	4
TOIMINTA PÄIJÄT-HÄMEEN ULKOPUOLELLA	4
<i>Päijät-Hämeen kansainvälinen toiminta keskittyy Eurooppaan</i>	4
<i>Päijät-Hämeen ulkoinen edunvalvonta</i>	5
YLIKUNNALLINEN JA -MAAKUNNALLINEN YHTEISTYÖ	6
MAAKUNNAN SUUNNITTELUN JA KEHITTÄMISEN TUOTTAMAT MUUTOKSET	7
<i>Maakuntastrategiset muutokset</i>	7
<i>Alueidenkäytöllä tavoiteltavat keskeiset muutokset</i>	7
<i>Kehittämistyöllä saatavia muutoksia</i>	8
<i>Liiton toiminnan sisäiset muutokset</i>	9
VIIDEN 2008 TALOUSARVIO	11
YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE	11
KUNTATALOUS	11
TALOUSARVION LAADINNAN PERUSTELUT	13
TALOUSARVIOESITYKSEEN SISÄLTYY MYÖS	13
<i>Luottamushenkilöhallinto</i>	14
TOIMINTATULOT	14
TOIMINTAMENOT	14
<i>Varsinainen toiminta</i>	14
TOIMINTAMENOT	14
KÄYTTÖTALOUSOSA	17
TULOSLASKELMAOSA	18
INVESTOINTIOSA	19
RAHOITUSOSA	20
LIITTEET	21
PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON HENKILÖKUNTA	22
EU-YKSIKÖN HENKILÖKUNTA	22

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
B55*2008

ISBN 978-951-637-162-0
ISSN 1237-6515

JOHDANTO

Moni alueita koskeva muutos on ollut valmistelussa viimeisten vuosien aikana. Maakunnassa on tehty laajamittaista uudistamista sosiaali- ja terveystoimessa, vapaassa sivistystyössä ja monilla muillakin aloilla. Samoin on valmisteltu sekä alueellisesti että valtakunnan tasolla kuntien palvelurakennetta ja kannustettu kuntia myös liittymään suuremmiksi yksiköiksi. Aluehallinnon uudistus on käynnistynyt ja siihen liittyvät linjaukset alkavat selvitä vuoden 2008 alkupuolella. Jo nyt tiedetään työ- ja elinkeinoministeriön syntyminen ja siihen liittyvät uudistukset TE-keskuksissa. Samoin on tasavallan hallituksen linjauksista selvästi nähtävissä uudistuspaineita, jotka koskettavat merkittävästi valtion aluehallintoa, kuten läänejä ja toisaalta kansainvaltaista aluehallintoa. Kokonaisuuteen vaikuttaa lisäksi pyrkimys uudistaa vaalilainsäädäntöä.

Suunnitelmakaudella varaudutaan seutukokeilulain kumoamisesta johtuvaan toimintojen uudelleen organisointiin. Liiton työhön vaikuttavat merkittävästi myös kunnallisvaalivuosi ja tulevat aluehallinnon linjaukset. Vuonna 2008 tulee olla valmiina kaikki keskeiset selvitykset, joiden varaan tulevalla vaalikaudella toteutettavat kunnallishallinnon uudistukset rakentuvat. Erityisen selvästi tässä korostuvat omistajaohjaus, demokratian toteuttaminen erilaisissa rakenteissa ja eri sektoreilla. Toimintaympäristön muutokset ikärakenteen, ympäristö-osaamisen haasteiden, koulutustason ja ammattirakenteen osalta ovat voimakkaassa muutoksessa, samoin kuin globaalin talouden vaikutukset eri toimialoihin, paikkakuntiin ja yrityksiin. Näiden muutosten huomioon ottaminen tulee edellyttämään uudistuksia julkisissa rakenteissa, toimintatavoissamme ja maankäytön suunnittelussa, jotta ne vastaisivat kaikilta osiltaan tulevia tarpeita ja haasteita sekä loisivat jatkuvasti riittävästi edellytyksiä maakunnan vaurauden kasvulle ja aseman vahvistumiselle. Alueellisessa kehittämisessä on syytä keskittää ja suunnata toimenpiteitä maakunnan strategioiden mukaisesti, jotta hyvin kehittyvä maakunnan kilpailukyky voisi edetä tavoitteittemme mukaisesti.

Yhteenvedona edessä olevista muutoksista voi todeta, että muutos vaatii organisaatiolta ja erityisesti henkilökunnalta jatkuvaa viihtymistä muutoksessa, osallistumista kansallisiin ja alueellisiin prosesseihin ja jatkuvaa itsensä kehittämistä sekä luovaa työtapaa. Verkostoitunut toimintaympäristömme edellyttää, että entistä useampi maakunnan toimija on aktiivisesti mukana muutostyössä hyvinvoinnin kehittämiseksi.

Muutoksissa korostuu aina hyvä edunvalvonta. Koska muutokset koskevat niin laajalti koko toimintakenttää, on varmistettava, että maakunnan sisäinen edunvalvonta toimii hyvin ja rakentavassa hengessä ja että edunvalvonta suhteessa eduskuntaan, ministeriöihin, valtakunnallisiin projekteihin ja valmisteluun sekä kuntaliittoon hoidetaan systemaattisesti ja tavoitteellisesti.

Euroopan Unionin ohjelmat, edunvalvonta EU:hun ja seuraavan rakennerahastokauden valmistelu edellyttävät tarkkaa, oikeudenmukaista ja määrätietoista työtä Etelä-Suomen EU-yksiköltä, maakunnan omalta ohjelman toteutukselta ja Brysselin toimistoltakin. Näiden kaikkien toimintojen tulee edistää maakunnan ja maakuntien menestyksestä avautumista maailmanlaajuiselle kilpailulle. Kaikki ne piirteet, jotka jäykistävät rakenteita, suojaavat muutokselta ja lisäävät tehottomuutta, tulee pystyä karsimaan kehittämissuunnitelmastamme. Maakunnallisten strategioiden viestissä korostuu osaamisen vahvistaminen, elinkeinoelämän kehittyminen ja maakuntalaisten elämisen laadun kohentaminen. Erityisinä vahvuuksina on syytä korostaa laajaa ja monipuolista elinkeinoelämää ja sen osina ympäristöosaamista, luovuutta ja muotoilua sekä terveyttä ja liikuntaa. Nämä vaativat selvää työnjakoa eri toimijoiden kesken ja verkostomaista toimintatapaa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2008-2010

Toiminta Päijät-Hämeen ulkopuolella

Päijät-Häme on kansainvälisesti laajalle verkottunut eurooppalainen maakunta. Päijät-Häme on selkeästi osa Itämeren piirin liiketoimintakeskusta ja kehittyvää Pohjois-Euroopan talousaluetta. Yhteistyötä tehdään aktiivisesti Itämeren piirissä, erityisesti lähialueilla Venäjän ja Baltian suuntaan.

Päijät-Hämeen liitto on ollut vuodesta 2002 jäsenenä Euroopan perifeeristen merellisten alueiden liitossa (CPMR) ja sen Itämeri-komissiossa (BSC) ja osallistuu aktiivisesti sen toimintaan.

Brysselissä on toiminut vuodesta 1999 Päijät-Hämeen, Hämeen ja Uudenmaan liittojen yhteinen EU-toimisto. Lisäksi liitot ovat perustaneet vuonna 2002 verkoston, joka tarjoaa kaikille kansainvälisistä asioista kiinnostuneille yhteistyötahoille foorumin tiedonvaihtoon, verkottumiseen ja yhteiseen hanketoimintaan.

Päijät-Hämeen kansainvälinen toiminta keskittyy Eurooppaan

Tavoite (muutos)	<i>Työohjelma (toimenpiteet)</i>
Maakuntavaltuusto hyväksyy	<i>Maakuntahallitus hyväksyy</i>
Päijät-Häme vahvana osajana Euroopan alueiden yhteistyöverkostossa	<i>Eurooppalainen alueiden yhteistyö tarkoittaa Päijät-Hämeen osalta vuorovaikutteista yhteistyötä alueiden ja EU:n toimielinten kanssa. Kehitetään alue-, paikallis- ja EU-hallinnon vuoropuhelua kilpailukyvyyn nostamiseksi ja alueiden erikoistumisen tueksi.</i>
Päijät-Häme esimerkkialueeksi Euroopan Unionin aluepolitiikan eri lohkoilla	<i>Työn painopiste keskittyy komission eri pääosastoille (aluepolitiikka, työllisyys, tietoyhteiskunta, ympäristö) ja kv. järjestötoimintaan. Poliittisen edunvalvonnan tukena eri lohkoja kehitetään malliesimerkkien/projektien kautta (esim. ikärakenteen muutokset alueilla, rakennerrahastojen ja puiteohjelmien synergian luominen, ilmastonmuutos alueilla) Brysselissä järjestetään aiheita tapaamisia ja seminaareja. Kahden suuntaista viestintää tehostetaan.</i>
EU:n budjetin väliarviointiin ja tulevaan rakennerrahastokauteen vaikuttaminen	<i>Vuonna 2008 alkavaan budjetin välitarkasteluun vaikutetaan niin kotimaassa kuin Euroopassa. Kotimaisten tahojen lisäksi läheisimmät keskustelukumppanit ovat Komissio, Parlamentti, Euroopan tason aluejärjestöt muiden maiden alueiden kanssa. Toimitaan komission aluepolitiikan pääosaston kanssa läheisessä yhteistyössä nykyisen rakennerrahastokauden onnistumisessa ja näiden parhaiden käytäntöjen esilletuomisessa.</i>
Päijät-Hämeen toimijoille syntyy hyvä valmius toimia laajentuneessa EU:ssa ja erityisesti lähialueilla	<i>Kunnille ja luottamushenkilöille jaetaan tietoa EU:n uuden rakennerrahastokauden vaikutuksista ja uusista ohjelmista. Kansainvälisen verkoston (Päijät-Häme, Itä-Uusimaa ja Kanta-Häme) toimintaa tehostetaan ja uuden rahoituskauden rahoitusmahdollisuuksia käytetään aktiivisemmin hyväksi esim. yhteisen projektin aikaansaamiseksi.</i>
Maakunnan toimijat saavat erityisrahoitushankkeita rahoitetuksi	<i>Maakuntaan suurempi osuus kv. ohjelmien hankkeista. Liittojen EU-toimisto Brysselissä avustaa erityisrahoitushankkeiden valmistelussa ja hoitaa hankkehakemusten edunvalvontaa mm. luomalla suorita neuvotteluyhteyksiä komissioon.</i>
Maakunnan kehittämisen tavoitteita toteutetaan tehokkaasti ulkomaisten yhteistyösuhteiden	<i>Maakunnan tavoitteet ja aloitteet tunnetaan oikeissa paikoissa EU:n hallinnossa. Päijät-Hämeen aloitteet tulevat huomioon otetuiksi CPMR:n edunvalvonnassa. Päijät-Hämeen liitto tunnistaa ne toimintansa osa-alueet, joilla se</i>

avulla.	<i>voi käyttää työssään tukena CPMR:stä saatavaa asiantuntemusta ja aktivoi muita maakunnan toimijoita mukaan järjestön toimintaan. CPMR:ssä tehdään poliittisia aloitteita sekä osallistutaan sen työryhmiin, yhteisiin hankkeisiin ja hallitustyöskentelyssä poliittiseen päätöksentekoon.</i>
---------	--

Päijät-Hämeen ulkoinen edunvalvonta

Etelä-Suomen maakuntien liittouma on Etelä-Karjalan, Itä-Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson, Päijät-Hämeen, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnan liittojen yhteistyöorganisaatio. Visiona on tehdä Etelä-Suomesta korkeatasoinen Itämeren piirin liiketoimintakeskus.

Etelä-Suomea kehitetään maakuntien vahvuuksien ja erityispiirteiden pohjalta. Yhteisesti tärkeiksi katsottuja asioita viedään eteenpäin verkottumalla aihepiireittäin ja alueittain – myös yli valtakunnan rajojen.

Päijät-Hämeen ja Etelä-Suomen tavoitteet yhteensovitetään valtuuston hyväksymässä yhteisessä ohjelmapolitiikassa	<i>Maakunnan strategiset tavoitteet ja esitykset sisällytetään Etelä-Suomen liittouman toimintapolitiikkaan ja toimenpiteisiin. Kansalliseen aluepolitiikkaan hankitaan lisää voimavaroja EU:n rakennera- hastovaroiden pienennyttä.</i>
EU:n alue- ja rakennepolitiikkaa toteutetaan ensisijaisesti alueellisesti	<i>Rakennetaan ohjelmakauden toteutusta yhteistyössä muiden maakuntien kanssa. Yhteisillä temaattisilla hankkeilla vahvistetaan ja verkotetaan maakunnallista kehittämistä. Maakuntien yhteisin aloittein huolehditaan, että ESR-ohjelman valtakunnallisen osion toteutuksessa näkyvät eteläsuomalaiset intressit.</i>
Etelä-Suomen tulevaisuuden suunnitelmissa Päijät-Häme määritellään merkittäväksi kasvukeskukseksi ja Lahti kasvavaksi osaamis- ja korkeakoulu- paikkakunnaksi sekä keskeiseksi logistiseksi paikkakunnaksi	<i>Maakunnan edunvalvontatoimenpitein saadaan Päijät-Hämeen tavoitteet ja hankkeet sisällytetyksi valtion hallinnon suunnitelmiin ja toimenpiteisiin. Edunvalvonnan painopiste on vaikuttamisessa ministeriöihin, eduskuntaan ja valtakunnallisiin organisaatioihin. Etelä-Suomen aluerakennetta kehitetään kohti vuoden 2030 yhteistä visiota ja varmistetaan asumisen ja työpaikkojen määrän ja sijoittumisen sekä infra- hankkeiden päijät-hämäläisen tahtotilan toteutuminen. Itä-länsi liikenteen ratkaisuja painotetaan vaikuttamistoimissa ja merkittäviä logistisia hankkeita viedään eteenpäin.</i>
Maakuntaan saadaan alueellistettavia toimintoja maakunnan kehittämisen kannalta oikeille toimialoille	<i>Vaikutetaan erityisesti maakunnan vahvojen toimialojen – ympäristö, asuminen, muotoilu - sisällyttämiseen valtakunnan tason ratkaisuihin ja toimintojen sijoittamiseen Päijät-Hämeeseen. Vaikutetaan maakuntaan siirtyvien toimijoiden integrointiin maakunnan kehittämistyöhön.</i>
Valtion menojen kohdentumaa Päijät-Hämeeseen parannetaan	<i>Vaikuttamistoimenpiteet kohdistetaan erityisesti korkeakouluopetuksen ja tutkimuksen, tutkimus- ja kehittämistoiminnan resurssien lisäämiseen sekä maakunnan perusrakenteiden kuten väyläverkoston välityskyvyn turvaamiseen</i>
Maakunnan tunnettavuus ja vetovoima lisääntyy	<i>Valmistellaan ja toteutetaan esityksiä ja toimenpiteitä, joilla Päijät-Hämeen maakunnan identiteetti ja maakuntahenki vahvistuu sekä tunnettavuus ja vetovoima lisääntyy sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Maakunnan toimijat toimivat yhteisen tavoitteen mukaisesti valmiina myönteiseen muutokseen. Jatketaan maakunnallisten sähköisten palvelujen kokoamista.</i>

Ylikunnallinen ja -maakunnallinen yhteistyö

Päijät-Hämeen liitto kehittää eri hallinnonalojen välisiä yhteistyömuotoja, kannustaa toimijoita linkittämään naapurialueiden toimijoiden kanssa sekä yhdensuuntaistaa eri toimijoiden tavoitteita.

<p>Päijäthämäläisellä hallinnolla on näkemys hallinnon uudistamisen keskeisistä kysymyksistä Maakunnan sidosryhmien toimintaa yhdensuuntaistetaan</p>	<p><i>Kuntien yhteiselle palvelutuotannolle on luotu uusi toimintamalli. Seutukoikeilulaki kumotaan valtakunnallisesti ja kuntien päätöksistä riippuu, missä muodossa ja minkä organisaatioiden puitteissa toiminnot jatkuvat. Kuntayhtymien hallinto-organisaatioiden päätöksentekorakenteet avataan ja otetaan käyttöön liittyen kuntauudistuksen muutosprosessiin. Varaudutaan muidenkin rakenteiden uudistamiseen ja jatketaan aktiivisesti yhteistyötä kuntien edustajien kanssa. Kannustetaan yhteisöllisyyden vahvistamiseen sosiaalista pääomaa kasvattamalla.</i></p>
<p>Palvelutuotannon uudet käytännöt valtakunnalliseen toteutukseen.</p>	<p><i>Tehdään maakunnan rajat ylittävää yhteistyötä uusien, innovatiivisten mallien levittämiseksi. Palvelurakennemuudistus –projektin tuloksina Päijät-Hämeessä uusi hallintorakenne. Alueen kunnat kokoavat yhteiset palvelut ja tiivistävät yhteistyötä kaikilla aloilla entisestään. Kuntauudistukseen tähtäävä muutosprosessi käynnistetään yhdessä kuntien kanssa.</i></p>
<p>Päijät-Häme maan kärjessä luomassa uusia sosiaali- ja terveysalan käytäntöjä</p>	<p><i>Ollaan aktiivisesti mukana maakunnallisena yhteistyöhankkeena toteutetussa sosiaali- ja terveydenhuoltopiirissä. Sosiaali- ja terveydenhuollossa priorisoitujen tavoitteiden mukaisia toimenpiteitä edistetään. Alueen toimenpiteet ovat luonteva osa kansallisella tasolla toteutettavia ohjelmia.</i></p>
<p>Maakunnan erityisohjelmien ja ylimaakunnallista vaikuttavuutta parannetaan painopisteiden mukaisesti yhteensovittaen.</p>	<p><i>Ohjataan valtakunnallisten erityisohjelmien toteuttamista ja yhteensovittamista alueella. Keskitetään maakunnan resursseja maakuntastrategisten tavoitteiden toteuttamiseen. Erityisohjelmat ja maakuntaohjelma sovitetaan yhteen maakunnan yhteistyöryhmässä ja TOTSU-menettelyssä. Yhteensovitus varmistetaan TUJO-neuvotteluissa. EAKR-ohjelman temaattisten hankkeiden avulla hankitaan uutta osaamista maakunnan kehittämiseen.</i></p>
<p>Maakunnassa olevat julkishallinnon toimijat pystyvät hyvään yhteistyöhön</p>	<p><i>Vastataan kuntajohtajayhteistyöstä niin, että kaikki keskeiset päijäthämäläiset kuntia ja maakuntaa koskevat yhteistyöasiat käsitellään asioiden valmisteluvaiheessa kuntajohtajien kokouksissa. Viranomaiset, kansanedustajat sekä eri kehittämis- ja osaamisyhteisöt sopivat säännöllisesti yhteisistä tavoitteista ja toimenpiteistä sekä edunvalvonnasta.</i></p>
<p>Etelä-Suomen maakuntien yhteistyöllä lisää voimaa valtakunnalliseen vaikuttamiseen</p>	<p><i>Sovitun vuorotteluperiaatteen mukaan Etelä-Suomen liittouman puheenjohtajuus on Päijät-Hämeen liitolla kaksivuotiskauden 2007-2008. Vaikuttamistoimin pyritään eteläisen Suomen yhteiset hankkeet saamaan valtion talousarvioon. Puheenjohtajuus edellyttää mm. liittouman maakuntahallitusten yhteiskokousten järjestämistä vuosittain. Liittouman maakuntien kanssa linjataan ja vaikutetaan maakuntien liittojen asemaan työ- ja elinkeinoministeriön tehtäväkentässä.</i></p>

Maakunnan suunnittelun ja kehittämisen tuottamat muutokset

Maakuntasuunnitelmassa päätetään valtuustotasolla visiosta, päämääristä ja strategiasta, ja se määrittelee raamit maakuntaohjelmalle ja maakuntakaavalle ja osoittaa maakunnan tavoitetilan ja strategiset peruslinjaukset. Strategisten valintojen vaikutukset ovat yleensä suuria, mutta ne toteutuvat vasta kaukana tulevaisuudessa ja yleensä muiden toimijoiden kautta. Maakuntasuunnitelma välittää maakunnan poliittisen tahtotilan toteuttamisesta vastaaville viranomaisille. Maakuntasuunnitelma perustuu laajaan sidosryhmäyhteistyöhön ja tarkistaminen ajoittuu valtuustokauden alkuun.

Maakuntastrategiset muutokset

Maakuntasuunnitelmaa rakennetaan osoittamaan maakunnan tahtotilaa globaalina toimijana ja valtakunnan osakeskukseksi	<i>Yhdentyvä maailmantalous ja siihen kytkeytyvät erityiskysymykset kuten ilmastonmuutos, energiatalous, demografiset muutokset sekä uudistuva aluehallinto edellyttävät maakuntavaltuuston peruslinjauksia maakunnan suunnitteluun. Laaditaan valtuustokauden 2009-2012 maakuntasuunnitelman taustaselvitykset yhdessä eri toimijoiden kanssa. Maakunnan suunnittelun lähtökohdaksi selvitetään yhdessä naapurimaakuntien kanssa pääkaupunkiseudun kasvupaineiden purkamista erilaisia kilpailukykytekijöitä arvioimalla.</i>
Maakuntastrategian täytäntöönpano kytketään alueen muiden toimijoiden strategioihin	<i>Maakuntasuunnitelman kehittämisen kärjet, aikuiskoulutuksen vahvistaminen ja tuottavuuden parantaminen, kytketään sidosryhmien strategioihin ja linkitetään ympäröivien maakuntien kanssa keskusaseman vahvistamiseksi.</i>
Valtakunnan johtavaksi aikuis-kouluttajaksi	<i>EU-rahoitus ja maakunnan kehittämistä kohdennetaan painottaen osamiskeskittymien ja koulutusjatkumomallin kehittämistä.</i>
Laaja tuottavuuden ja tehokkuuden nostaminen	<i>Lisätään panostuksia T&K-toiminnan kasvattamiseen. Testataan uusia toimintamalleja julkisten resurssien käytössä ja niitä tukevilla yksityisen sektorin ratkaisuisissa.</i>

Alueidenkäytöllä tavoiteltavat keskeiset muutokset

Päijät-Hämeen liiton alueidenkäytön näkyvin tuotos on kuntien yleis- ja asemakaavoitusta sekä muiden viranomaisten toimintaa ohjaava maakuntakaava. Alueidenkäytön tehtäviin kuuluvat myös kaavan pitäminen ajan tasalla ja sen kehittäminen. Se tapahtuu osallistumalla ja edistämällä kuntien kaavojen ja muiden viranomaisten suunnitelmien toteutumista mm. lausuntoja antamalla. Ajan tasalla pitäminen edellyttää myös maankäytön nykytilan sekä muutosten seuranta. Näistä ja maakuntasuunnitelman tavoitteista riippuu tarve käynnistää maakuntakaavan ajantasaisuuden.

Toimintasuunnitelmakaudella edistetään vahvistetun maakuntakaavan toteutumista ja ratkaistaan ensimmäisen vaihekaavan peruslinjaukset.

Tavoite (muutos) Maakuntavaltuusto hyväksyy	<i>Työohjelma (toimenpiteet) Maakuntahallitus hyväksyy</i>
Aluesuunnittelulla varmistetaan valtakunnan osakeskukseksi nousevan Päijät-Hämeen asukkailla ja elinkeinoelämälle mahdollisuudet	<i>Vahvistettu maakuntakaava 2006 on kuntien ja muiden sidosryhmien käytössä. Maakuntakaavan toteuttamista edistetään lausunto- ja han-</i>

vaihtoehtoisten laadukkaiden asuinympäristöjen, elinkeinoelämän ja kaupallisten palveluiden, logistiseen toimintaan soveltuvien alueiden sekä tarvittavan liikennejärjestelmän toteuttamiseen.	<i>kepolitiikalla ja kehittämällä ohjelmatyypistä kehittämissuunnittelua keskeisten toimialojen ja toimijoiden kanssa.</i>
Aluesuunnittelulla vastataan globaalin talouden, ilmaston muutoksen ja väestön ikärakenteen asettamiin haasteisiin.	<i>Ensimmäisen vaihemaakuntakaava valmistelu on käynnistetty maakuntasuunnitelman, alueidenkäytön muutospainoiden ja kaavatyön lähtökohtien perusteella.</i>
Vaihemaakuntakaavaa laaditaan uudistuneeseen alue- ja paikallishallintoon sopivalla päijät-hämäläisellä menettelyllä.	<i>Valmistellaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS). Jatketaan maakuntakaavatyötä palvelevien selvitysten laatimista. Valmistellaan tarvittavat yhdenmukaistamisselvityksiä, mikäli maakuntarajat ylittäviä kuntauudistuksia tapahtuu.</i>

Kehittämistyöllä saatavia muutoksia

Vastuu alueiden kehittämisestä on kunnilla ja valtiolla. Liitto aluekehittämisviranomaisena vastaa yhdessä Etelä-Suomen muiden maakunnan liittojen kanssa kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen Euroopan aluekehitysrahasto-ohjelman laadinnasta ja toteuttamisesta. Lisäksi Päijät-Hämeen liitto laatii määräaikaisen maakuntaohjelman. Se sisältää maakunnan mahdollisuuksiin ja tarpeisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet, maakunnan kehittämisen kannalta keskeisimmät hankkeet ja muut olennaiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi ja suunnitelman ohjelman rahoittamiseksi. Maakunnan yhteistyöryhmä sovittaa yhteen yhteistyöasiakirjan, maakuntaohjelman ja erityisohjelmien toteuttamista ja rahoitusta.

Alueen kehittämistyön tavoitteena on maakuntastrategian ja vision mukaisesti luoda positiivisia muutoksia ja edellytyksiä kilpailukykyyn ja hyvinvoinnin takaavalle osaamiseen ja kestäväan kehitykseen perustuvalla taloudellisella kasvulla, elinkeinotoiminnan kehitykselle ja työllisyyden parantamiselle. Lisäksi tavoitteena on vähentää alueiden kehittyneisyyseroja ja parantaa väestön elinoloja sekä edistää alueen tasapainoista kehittämistä.

EU-ohjelmista Päijät-Hämeessä toteutetaan vuoden 2008 aikana Etelä-Suomen EAKR-ohjelmaa (kilpailukyky), Manner-Suomen ESR-ohjelmaa (koulutus, työllisyys), maaseutuohjelmaa sekä ns. Interreg-ohjelmia (rajat ylittävä yhteistyö).

Maakunnan asema vahvistuu kohti valtakunnan osakeskusta	<i>Määritellään toimialueet ja -alat, joilla maakunnassa on valtakunnan osan johtajuutta. Linkitytään ympäröivien maakuntien kanssa.</i>
Kansallisen ja kunnallisen tahtotilan integrointi	<i>Maakunnan liitto yhdessä TE-keskuksen kanssa luo yhteisen foorumin aluekehittämiselle. Sovitaan eri toimijoiden tehtävistä kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisessa kuntatoimijoiden ja valtion aluehallinnon välillä.</i>
Osaamisen taso ja tuottavuuden kasvu EU:n keskiarvoa paremmaksi	<i>Uusien EU-ohjelmien määrärahat kohdennetaan suunnitelmallisesti strategisille painopistealueille. EU:n uudella ohjelmakaudella edistetään alueen päätoimialojen innovaatio- ja osaamisrakenteita koskevaa rakennemuutosta. Interreg -hankkeiden vaikuttavuutta lisätään Itämeren alueen yhteistyöllä ja suomalaisilla yhteistyöverkostoilla Maakuntaohjelman toimenpiteet yhteensovitetään ja painotetaan maakuntasuunnitelman kehittämisen kärkiin, aikuiskoulutukseen, tuottavuuteen ja luomaan puitteita valittujen klustereiden kasvulle. Erityistä huomiota kiinnitetään luovien toimialojen merkitykseen alueen kilpailutekijänä.</i>

	<i>Vuosien 2000-2006 EU-ohjelmien viimeisten hankkeiden tuloksellisuus ja vaikuttavuus varmistetaan. Päijät-Hämeen korkeakoulu- ja innovaatiotoiminnan neuvottelukunnan roolia vahvistetaan osaamis- ja innovaatioympäristön kehittämisessä.</i>
Maakuntavaltuuston päätöksillä maakuntaohjelmasta koko maakunnan kehittämisen kokoava ”maakunnallinen hallitusohjelma”	<i>Vuosittaisen toteuttamissuunnitelman kattavuutta ja ohjaavuutta lisätään tavoitteena ”maakunnan talousarvio”. Maakuntaohjelmaa 2007-2010 ja uusia EU-osa-ohjelmia arvioidaan kokonaisuutena maakuntasuunnitelman toteuttamiseksi. Maakuntaohjelman toteutuksessa yhteistyötä kuntien kanssa lisätään esim. kansanedustajakierroksilla.</i>

Tutkimustoiminnalla tavoiteltavat muutokset

Tutkimustoiminta tuottaa soveltavaa tietoa maakunnan toimintaympäristöstä. Toiminnan sisältö määräytyy pitkälti maankäyttö- ja rakennuslain, sitä tarkentavan asetuksen sekä aluekehityslain nojalla. Tutkimustoiminnalla palvellaan sekä maakunnan suunnittelun yleisiä että liiton muiden vastualueiden tarpeita. Toiminta vaikuttaa maakunnan kehitykseen välillisesti pitkällä aikavälillä. Sen tavoitteena on osaltaan parantaa maakunnan suunnittelun laatua. Toiminnan vaikuttavuutta voidaan suunnata painottamalla tehtävien valinnassa liiton vapaaehtoisen yleistehävän näkökulmia (hyvinvointi, elinympäristö, yhteenkuuluvuus, yhteistyö) eri tavoin eri toimintavuosina. Vuonna 2008 kerätään asiantuntijoilta arvioita maakunnan kehitysnäkymiksi, laaditaan suunnittelun perusselvityksiä ja koordinoidaan ennakoitiverkoston toimintaa.

Päijät-Hämeen päättäjien ja kehittäjien käytössä on asiantuntijoiden hahmottama todennäköinen tulevaisuuskuva maakunnan suunnittelun avaintemoista.	<i>Laaditaan maakunnan tulevaisuusbarometri. Jatketaan maakuntakaavoituksen perusselvityksiä: palvelut, verkot, aluejaot, seuranta.</i>
---	---

Liiton toiminnan sisäiset muutokset

Toimintaympäristö tulee suunnittelukaudella muuttumaan niin ikärakenteen, koulutustason kuin ammattirakenteenkin osalta. Muutokset edellyttävät organisaatiolta ja erityisesti henkilökunnalta sopeutumista ja jatkuvaa itsensä kehittämistä.

Varaudutaan seutukokeilulain kumoamisesta johtuvaan toimintojen uudelleen organisointiin	<i>Liiton perussopimus ja johtosäännöt tarkistetaan.</i>
Luottamushenkilöille luodaan parempia edellytyksiä tehtävien hoitoon	<i>Lisätään sähköistä informaatiota ja järjestetään tilaisuuksia, joissa informoidaan ja keskustellaan lähetekeskustelun omaisesti keskeisistä, valmistelussa olevista ja muista ajankohtaisista asioista. Erityistä huomiota kiinnitetään suunnitelmakaudella valittavien uusien luottamushenkilöiden perehdyttämiseen liiton toimintaan.</i>
Oman toiminnan tehokkuuden ja tuottavuuden lisäämiseksi järjestetään tehtäviä ja tuetaan työntekijöiden koulutautumista niin, että tuottavuuden kasvu on vähintään kaksi prosenttia.	<i>Laaditaan henkilöstöohjelma vastaamaan niihin haasteisiin, joita liiton toiminnan laajentuminen ja toimintaympäristön muutokset asettavat organisaatiolle ja henkilöstölle. Arvioidaan organisaation sisäinen rakenne ja tehdään tarvittavat uudistukset. Tarkistetaan tehtäväkuvat ja otetaan käyttöön uudet toimintamallit. Selvitetään mahdollisuudet ulkoistaa esim. ATK-palveluja ja taloushallinnon tehtäviä. Vapautuva työpanos suunnataan kehittämistehtäviin.</i>

<p>Uuden ohjelmakauden hallinnointi lisää työpaikkoja</p>	<p><i>Etelä-Suomen EAKR-ohjelman 2007-2013 hallinnointiin rekrytoidaan 2-3 henkilöä lisää. Hallinnoinnista aiheutuvat kustannukset rahoitetaan kokonaisuudessaan teknisestä tuesta.</i></p>
<p>Toimitilat tehokkaassa käytössä</p>	<p><i>EU-yksikön tarpeisiin hankitut tilat on kunnostettu ja liiton toimitilat kokonaisuudessaan ovat tehokkaassa käytössä. Tilat antavat myös luottamushenkilöille aiempaa paremmat mahdollisuudet varsinaisten kokousten ulkopuolella tapahtuvalle toiminnalle.</i></p>
<p>Kohti paperitonta toimistotyös-kentelyä</p>	<p><i>Otetaan käyttöön asianhallintajärjestelmä. Sovelluksella hallinnoidaan liiton asioita ja niiden käsittelyprosesseja. Käsitellyt asiat saadaan helposti julkaistuksi internetissä. Sovelluksen hankinta tehdään yhteistyössä kuuden muun liiton kanssa.</i></p>

VUODEN 2008 TALOUSARVIO

Yleinen taloudellinen tilanne

Viime vuonna bruttokansantuote kasvoi 5,5 %, joka käy ilmi Tilastokeskuksen ennakkotiedoissa. Tähän suotuisaan kehitykseen vaikuttivat maailmantalouden korkeasuhdanne ja sen lisäksi Suomen talouden voimakas ja laaja-alainen tuotannon peruskasvu. Valtiovarainministeriön tekemän ennusteen mukaan kuluvana vuonna talouskasvu hidastuu viime vuoden kasvun luvuista. Taloustutkimuksia tekevät laitokset ovat kullekin vuodelle esittäneet noin kolmen prosentin kasvulukuja.

Valtiovarainministeriön arvion mukaan talouskasvu hidastuu vuonna 2008 noin 2,5 prosenttiin. Myös muiden suhdanne-ennustajien yleinen käsitys tällä hetkellä on, että kokonaistuotannon kasvu ensi vuonna on vajaan kolme prosenttia. Pitemmällä aikavälillä katsottuna talouskasvun ennakoitaan hidastuvan. Tähän vaikuttavat tekijät ovat väestön ikääntyminen, työvoiman tarjonnan kehitys sekä tuottavuuden kasvun hiipuminen.

Viime vuonna kuluttajahintaindeksi kohosi keskimäärin 1,6 %. Kuntatalous-tiedotteen (2/2007) mukaan kuluttajahintojen keskimääräiseksi nousuksi tänä ja ensi vuonna valtiovarainministeriö ennakoii noin 1,5 %. Kotimaisiin inflaatiopaineisiin vaikuttavat ensi vuonna toteutettavat palkkaratkaisut. Syyskuun lopussa päättyi voimassa oleva tulopoliittinen sopimus.

Keskimäärin 3 % kohosi palkansaajien ansiotaso viime vuonna. Valtiovarainministeriön mukaan tänä vuonna ansiotason kohoaminen hidastuu 2,5 prosenttiin, koska sopimuskauden aikana ei suoritettu yleisiä tarkistuksia. Taloudellisia ennusteita laativien laitosten mukaan yleinen ansiotaso kohoaa 3,5-3,8 % vuonna 2008. Valtiovarainministeriön suhdannekatsauksessa on myös lähdetty siitä, että yleinen ansiotaso nousee ensi vuonna 3,5 %.

Työttömyysaste aleni viime vuonna keskimäärin 7,7 %. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2007 on 7,1 % ja ensi vuonna 6,7 %. Työllisyysasteen arvioidaan tänä vuonna kohoavan lähes prosenttiyksikön ja myös ensi vuonna jonkin verran.

Työttömien lukumäärä Päijät-Hämeessä oli elokuussa 9 976 eli työttömyysaste oli 10,4 %.

Kuntatalous

Kunta-alan ansiotason kehitys on ollut viime vuosina jonkin verran yleistä ansiotason kehitystä nopeampi johtuen vuonna 2004 marraskuussa solmitusta tulopoliittisesta sopimuksesta ja aiemmin tehdystä kunta-alan palkkausjärjestelmän kehittämistoimenpiteohjelmasta. Kunta-alan ansiotason muutos tänä vuonna vastaa suunnilleen yleistä ansiotason kohoamista. Yleinen ansiotasoindeksi kohoaa tänä vuonna 2,5 %.

Henkilökunnan lukumäärän kohoamiseen on ollut paineita erityisesti sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon aloilla. Vuonna 2006 kuntien ja kuntayhtymien palkkasumma

kasvoi nelisen prosenttia. Kuluvana vuonna kuntien ja kuntayhtymien palkkasumma on lisääntynyt runsaan kolmen prosentin vuosivauhtia.

Uudet virka- ja työehtosopimukset tulivat voimaan 1.10.2007. Sopimuskauden aikana sopimus sisältää kolme yleiskorotusta ja lisäksi paikallisia järjestelyeriä. Arvion mukaan kustannusvaikutukset tulevat olemaan koko sopimuskauden aikana keskimäärin 11.6 %. Sopimuskausi päättyy 31.1.2010.

Kuntien toimintamenot kasvoivat kuluvan vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla noin neljä prosenttia verrattuna viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

Sopimuskorotusten johdosta palkkasumman kasvuvauhti ensi vuonna nopeutuu merkittävästi. Arvion mukaan ansiotasoindeksi kohoaa noin kuusi prosentti ensi vuonna. Myös henkilöstön lukumäärän lisäyksen johdosta arvioidaan kunta-alan palkkasumman kasvavan.

Hallitusohjelman (15.4.2007) kunnallistalouteen liittyvänä linjauksena hallituksella on yleisenä tavoitteena kohentaa työllisyyttä, edistää tuottavuutta ja päästä ennusteita vahvempaan talouskasvuun. Julkista taloutta hoidetaan niin, että yllättäviä tarpeita verojen korottamiseen tai julkisten menojen leikkaamiseen ei synny.

Vuonna 2007 kunnallisveron tilitysten arvioidaan lisääntyvän lähes 6 % edellisestä vuodesta ansiotulojen kasvun ja kunnallisveron ansiotulovähennyksen pienentämisen vuoksi. Myös tuloveroprosenttien korotukset lisäävät jonkin verran kunnallisveron tuottoa. Ensi vuonna kuntien verotulojen on arvioitu lisääntyvän runsaat neljä prosenttia.

Talousarvion laadinnan perustelut

Käyttötalousoasa

Maakuntavaltuuston hyväksymän vuosien 2007-2009 taloussuunnitelman mukaan jäsenkuntien maksuosuus vuoden 2008 käyttömenoihin kasvaisi 2,6 %. Arvio perustui 3,5 %:n palkkamenojen kasvuun. Syksyn tulopoliittinen ratkaisu oli kuitenkin ennakoitua suurempi, joten nyt laadittu talousarvioesitys perustuu 3 %:n jäsenkuntien maksuosuuksien kasvuun.

Liitolla on aikaisemmilta vuosilta ylijäämää yhteensä 255 102,08 euroa.

Myös vuosien 2009 ja 2010 maksuosuuksien kasvuksi on arvioitu 3 %.

Vuonna 2008 liiton perustoiminnot jatkuvat nykyisessä laajuudessaan. Liiton vakinaisen henkilökunnan määrä on 23 henkilöä. Lisäksi talousarviossa on varauduttu määräaikaisen suunnitteluavustajan palkkaamiseen alueidenkäytön tehtäviin. Etelä-Suomen kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen EAKR-ohjelman 2007-2013 hallinnointiin on tällä hetkellä palkattu kolme henkilöä. Vuonna 2008 on suunniteltu palkattavan 2-3 henkilöä lisää.

Maakuntahallituksen esityksessä vuoden 2008 talousarvioksi toimintatulot ovat yhteensä 2 841 400 euroa ja toimintamenot 2 806 400 euroa. Jäsenkuntien maksuosuus liiton menoihin on 1 733 700 euroa. Maksuosuuslaskelma on liitteenä.

Talousarvioesitykseen sisältyy myös

- Tavoite 2 -ohjelman teknisellä avulla rahoitettavat, liitolle aiheutuvat menot 105 000 euroa
- Yhteisen Brysselin toimiston menot kokonaisuudessaan 117 800 euroa (Päijät-Hämeen liiton osuus 47 100 euroa)

Erillisrahoitteisina hankkeina talousarvioon sisältyy Verkkotietokeskukselle maksettavat kuntarahoitusosuudet, yhteensä 58 000 euroa, Kuntien palvelurakennemuutostushanke 293 000 euroa (maakunnan kehittämisasiä 205 000 euroa, seutuhallinto 44 000 euroa ja kuntarahoitus 44 000 euroa), Lahden yliopistokeskuksen kuntarahoitus 100 000 euroa ja EU-toimiston hallinnointi 450 000 euroa (tekninen tuki).

Vuoden 2008 talousarvio on laadittu niin, että sillä pystytään toteuttamaan toimintasuunnitelmaan valitut painopisteet. Valitut painopisteet perustuvat jäsenkuntien näkemykseen liiton toiminnan kehittämisestä.

Luottamushenkilöhallinto

Toimintatulot

Luottamushenkilöhallinnon toimintatulot 129 000 euroa koostuu:

- jäsenkuntien maksuosuuksista 114 000 euroa
- EU:n teknisestä avusta 15 000 euroa

Toimintamenot

Luottamushenkilöhallinnon kokonaismenot ovat yhteensä 129 000 euroa.

Kokouskustannukset on arvioitu 1.1.2005 voimaan tulleen palkkiosäännön perusteella. Talousarviossa on varauduttu kahteen maakuntavaltuuston kokoukseen..

Maakuntahallituksen on arvioitu kokoontuvan kaksitoista kertaa ja tarkastuslautakunnan seitsemän kertaa.

Luottamushenkilöhallinnossa on otettu huomioon myös maakunnan yhteistyöryhmän toiminnasta aiheutuvat kustannukset, joiksi on arvioitu 15 000 euroa. Kustannukset katetaan EU:n teknisestä avusta.

Varsinainen toiminta

Toimintatulot

Varsinaisen toiminnan toimintatulot 1 865 400 euroa koostuu:

- Jäsenkuntien maksuosuuksista 1 619 700 euroa
- Brysselin toimiston muiden liittojen maksuosuuksista 70 700 euroa
- EU:n teknisestä tuesta 90 000 euroa
- Muista tuista ja avustuksista 85 000 euroa (maakunnan kehittämisraha liiton omiin hankkeisiin)

Toimintamenot

Varsinaisen toiminnan kokonaismenot ovat 1 776 400 euroa. Tästä henkilöstömenojen osuus on n. 74 %. Määrärahat on varattu liiton nykyiselle henkilökunnalle eli 23 henkilölle ja määräaikaiselle suunnitteluavustajalle sekä yhdelle harjoittelijalle Brysselin toimistoon. Henkilökuntaluettelo on liitteenä.

Henkilöstömenoissa on varauduttu tulopoliittisesta ratkaisusta aiheutuvien korotusten lisäksi joihinkin palkkojen jälkeensäneisyystä aiheutuviin tarkistuksiin.

Etelä-Suomen maakuntien liittouman maksuosuus on 16 000 euroa (10 % yhteisistä menoista). Suomen Kuntaliiton vuosittaiseen palvelumaksuun on varattu 19 000 euroa ja CPMR:n ja sen Itämerikomission jäsenmaksuun 8 000 euroa.

Kuntarahoitteisten menojen lisäksi varsinaiseen toimintaan sisältyy:

- EU:n tavoite 2–ohjelman teknisellä avulla rahoitettavat ohjelman toteutuksesta aiheutuvat menot, joiksi on arvioitu 90 000 euroa
- Hämeen ja Itä-Uudenmaan liittojen kanssa yhteisen Brysselin toimiston menot 117 800 euroa

Muut määrärahat on varattu siten, että toimintasuunnitelmassa esitettyjen tehtävien toteuttamiseen on tarvittavat edellytykset.

Kuntayhteistyö ja projektit

Toimintatulot

Kuntayhteistyön ja projektien toimintatulot 847 000 euroa koostuu:

- Verkkotietokeskuksen kuntarahoitusosuuksista 48 000 euroa
- Kuntien palvelurakennemuutostus -hankkeen tuloista 249 000 euroa (maakunnankehittämisasiain 205 000 euroa ja seutuhallinto 44 000 euroa)
- Lahden yliopistokeskuksen kuntarahoitusosuuksista 100 000 euroa
- EU-toimiston hallinnoinnista teknistä tukea 450 000

Lisäksi Päijät-Hämeen liiton osuus on Verkkotietokeskukselle 10 000 euroa ja Kuntien palvelurakennemuutostus -hankkeelle 44 000 euroa.

Toimintamenot

Kuntayhteistyön ja projektien toimintamenot 901 000 euroa koostuu:

- Verkkotietokeskuksen maksuosuuksista 50 000 euroa ja tietokantaoikeuksien maksuosuuksista 8 000 euroa
- Kuntien palvelurakennemuutostus -hankkeen menoista yhteensä 293 000 euroa
- Lahden yliopistokeskukselle maksettavasta rahoitusosuudesta 100 000 euroa
- EU-toimiston hallinnoinnista 450 000 euroa

Verkkotietokeskus

Talousarvioon on otettu erillisrahoitteisena hankkeena verkkotietokeskuksen toiminnasta Päijät-Hämeen liitolle ja jäsenkunnille aiheutuvat kustannukset, yhteensä 58 000 euroa. Vuonna 2004 tehtyjen sopimusten mukaan jäsenkunnat maksavat asiakasmaksuina Päijät-Hämeen liiton kautta yhteensä 40 000 euroa ja liitto 10 000 euroa. Lisäksi Tilastokeskukselta hankittavista tietokantaoikeuksista maksetaan 8 000 euroa.

Lahden yliopistokeskus

Talousarviossa on kuntajohtajien päätöksen mukaan varauduttu vuosittain 100 000 euron rahoitusosuuteen, joka kanavoidaan Päijät-Hämeen liiton kautta yliopistokeskuksen rahoitukseen.

Etelä-Suomen kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen EAKR-ohjelman 2007-2013 hallinnointi (EU-toimisto)

Etelä-Suomen maakuntien kesken on solmittu Etelä-Suomen EAKR-ohjelman hallinnointisopimus, jonka mukaan Päijät-Hämeen liitto vastaa Etelä-Suomen EAKR-ohjelman toimintalinjan 5 ”Toimenpiteiden temaattinen keskittäminen” hallinnoinnista ja rakennerahastoasetuksella (16§) maakunnan liitolle siirretyistä koko ohjelmaa koskevista hallintoviranomaistehtävistä.

Ohjelmajohtaja aloitti työnsä 2.5.2007. Lokakuussa 2007 EU-yksikössä aloittavat hankekoordinaattori ja hankesihteeri. Vuonna 2008 yksikön henkilömäärän arvioidaan kasvavan vielä kahdella hengellä. EU-yksikölle remontoidaan syksyllä 2007 tilat Päijät-Hämeen liiton toimitilojen yhteyteen. Vuonna 2008 EU-toimiston kustannusten arvioidaan olevan 450 000 euroa, joka vastaa 30 % EAKR-ohjelman vuotuisesta teknisestä tuesta. Vuosina 2009 ja 2010 kustannuksien arvioidaan olevan samaa tasoa eli noin 450 000 euroa.

Kuntien palvelurakennemuutos -hanke(PARAS -hanke)

Kuntien palvelurakennemuutos -hankkeen toteutuksesta aiheutuvat menot ovat 293 000 euroa (maakunnan kehittämisasiä 205 000 euroa, seutuhallinto 44 000 euroa ja jäsenkuntien maksuosuus 44 000 euroa).

Palo- ja pelastustoimi

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen talousarvio esitetään maakuntavaltuustolle erillisenä liiteaineistona. Maakuntavaltuusto on kokouksessaan 4.6.2007 asettanut pelastuslaitokselle toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Käyttötalousosa

MAAKUNTAHALLITUS						
Luottamushenkilöhallinto		TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
		euro	euro	euro	1000 euro	1 000 euro
Toimintatulot		123 495	134 000	129 000	133	137
Toimintamenot		143 543	134 000	129 000	133	137
Toimintakate		-20 048	0	0	0	0
Varsinainen toiminta						
Toimintatulot		1 870 692	1 763 200	1 865 400	1 921	2036
Toimintamenot		1 736 968	1 682 700	1 776 400	1 830	2036
Toimintakate		133 724	80 500	89 000	91	94
Kuntayhteistyö ja projektit						
Toimintatulot		482 872	697 000	847 000	598	598
Toimintamenot		492 872	751 000	901 000	608	608
Toimintakate		-10 000	-54 000	-54 000	-10	-10

Tuloslaskelmaosa

	TP 2006 euro	TA 2007 euro	TA 2008 euro	TS 2009 1000 euro	TS 2010 1000 euro
Toimintatulot					
Myyntituotot	1 789 228	1 750 200	1 804 400	1 858	1 913
Tuet ja avustukset	141 757	147 000	190 000	196	202
Muut toimintatuotot	63 202	0			
Projektien toimintatulot	482 872	697 000	847 000	598	598
Toimintatulot yhteensä	2 477 059	2 594 200	2 841 400	2 652	2 713
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	1 282 955	1 290 300	1 382 000	1 423	1 466
Palvelujen ostot	455 001	347 900	349 900	360	371
Aineet, tarvikkeet, tavarat	42 120	45 500	56 500	58	60
Muut menot	110 435	133 000	117 000	121	125
Projektien toimintamenot	482 872	751 000	901 000	608	608
Toimintamenot yhteensä	2 373 383	2 567 700	2 806 400	2 570	2 630
Toimintakate					
	103 676	26 500	35 000	82	83
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotuotot	9 381	2 000	2 000	2	2
Muut rahoitustulot	328	0	0	0	0
Korkomenot	-23 160	-26 500	-35 000	-34	-33
Rahoitustulot ja -menot yht.	-13 451	-24 500	-33 000	-32	-31
Vuosikate					
	90 225	2 000	2 000	50	52
Suunnitelmapoistot	-54 242	-68 000	-55 000	-55	-55
Satunnaiset tulot ja menot	0	0			
Tilikauden tulos					
	35 983	-66 000	-53 000	-5	-3
Poistoeron muutos	+16 696	+17 000	0	0	
Varausten muutos	0	0	0	0	
Rahastojen muutos	0	0	0	0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)					
	52 679	-49 000	-53 000	-5	-3

Alijäämä katetaan aikaisempien vuosien ylijäämällä, jota on yhteensä 255 102,08 euroa.

Investointiosa

		Kustannus- arvio	2008	2009	2010
Toimielin:	Maakuntahallitus				
Tehtävä:	Varsinainen toiminta				
Hanke:	Asianhallintaohjelma	25 000	25 000		
	EU-yksikön kunnostustyöt	15 000	15 000		
Menot		40 000	40 000		
Tulot					
Nettomenot		40 000	40 000		

Vuoden 2007 talousarviossa varattiin asianhallintaohjelman hankintaan 20 000 euroa, joka siirtyi vuoden 2008 talousarvioon ja liittojen yhteishankintaan. Kustannusarvio tarkentui 25 000 euroon.

Eu-yksikön toimitilojen kunnostustöiden kustannuksista siirtyy 15 000 euroa vuodelle 2008.

Rahoitusosa

Kuntayhtymän toiminta	TP 2006 euro	TA 2007 euro	TA 2008 euro	TS 2009 1000 euro	TS 2010 1000 euro
Tulorahoitus					
Vuosikate	+90 225	+2 000	+2 000	+50	+52
Satunnaiset erät					
Pakollisten varausten muutos					
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-569 132	-20 000	-40 000	0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Käyttöomaisuuden myyntitulot					
Pitkäaikaisten saamisten muutokset					
Antolainojen vähennys					
Antolainojen lisäys					
Pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-53 332	-53 300	-68 000	-68	-68
Rahoitusjäämä/Rahoitustarve					
	-532 239	-71 300	-106 000	-18	-16
Pääomarahojen					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+540 000	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys					
Oman pääoman lisäys/vähennys					
Vaikutus maksuvalmiuteen					
	-7 761	-71 300	-106 000	-18	-16

LIITTEET

Jäsenkuntien vuoden 2008 maksusuudet

	Asukasluku 1.1.2007		Maksuosuus liiton menoihin K ä y t t ö m e n o t				Yliopisto- keskus	Verkko- tieto- keskus	Yhteensä
	henkeä	%	2007	2008	abs	%			
Artjärvi	1 531	0,77	13 028	13 322	294	2,26	768	525	14 615
Asikkala	8 597	4,32	72 410	74 809	2 399	3,31	4 315	2 200	81 324
Hartola	3 572	1,79	31 054	31 083	29	0,09	1 793	1 121	33 997
Heinola	20 604	10,34	175 354	179 291	3 937	2,25	10 342	5 179	194 812
Hollola	21 292	10,69	179 330	185 278	5 948	3,32	10 687	5 153	201 118
Hämeenkoski	2 149	1,08	18 535	18 700	165	0,89	1 079	649	20 427
Kärkölä	4 953	2,49	42 077	43 100	1 023	2,43	2 486	1 482	47 068
Lahti	98 766	49,57	832 511	859 438	26 927	3,23	49 573	22 205	931 215
Nastola	14 871	7,46	125 114	129 404	4 290	3,43	7 464	3 566	136 113
Orimattila	14 674	7,37	123 625	127 690	4 065	3,29	7 365	3 486	138 541
Padasjoki	3 597	1,81	30 784	31 300	516	1,68	1 805	1 117	34 222
Sysmä	4 629	2,32	39 378	40 281	903	2,29	2 323	1 318	43 922
Yhteensä	199 235	100,00	1 683 200	1 733 696	50 496	3,00	100 000	48 000	1 881 696

Päijät-Hämeen liiton henkilökunta

Maakuntajohtaja Esa Halme
Varamaakuntajohtaja Leo Barman
Aluekehityspäällikkö Juha Hertsi
Yhteyspäällikkö Pekka Hopeakoski
Taloussihteeri Riitta Ikonen
Erityisasiantuntija Mirja Karila-Reponen
Kehittämisojohtaja Marja Koivula
Suunnittelusihteeri Asta Kortesaari
Suunnittelupäällikkö Riitta Laitinen
EU-koordinaattori Tuula Loikkanen
Erityisasiantuntija Mari Lång-Kauppi
Tarkastaja Helena Masanti
Tutkimuspäällikkö Jukka Mikkonen
Visuaalinen suunnittelija Maaret Monola
Erityisasiantuntija Marko Mälly
Hallintojohtaja Riitta Nyqvist
Palvelusihteeri Kati Timonen
Toimistos sihteeri Jaana Rissanen
Maakuntainsinööri Erkki Rope
Tietohallintasuunnittelija Ahti Rönneberg
Erityisasiantuntija Jaana Simola
Johdon sihteeri Eija Säynätmäki
Tietopalvelusihteeri Tuula Vasarainen

EU-yksikön henkilökunta

Ohjelmajohtaja Mari Kuparinen
Hankekoordinaattori Sanna Kantonen
Hankesihteeri Eeva Sarkkinen